

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

Identifikacijska
naljepnica

PAŽLJIVO NALIJEPI

ETIKA

PROBNI ISPIT DRŽAVNE MATURE
šk. god. 2022./2023.

Ispitna knjižica 1

ETI.50.HR.R.K1.12

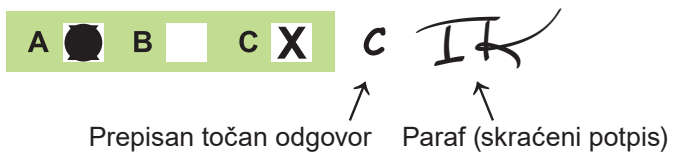

49207

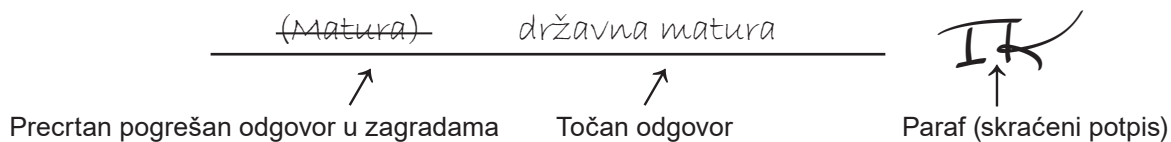
Način označavanja odgovora na listu za odgovore:

Način ispravljanja pogrešaka na listu za odgovore:

Način ispravljanja pogrešaka u ispitnoj knjižici:

OPĆE UPUTE

Pozorno pročitajte sve upute i slijedite ih.

Ne okrećite stranicu i ne rješavajte zadatke dok to ne odobri voditelj ispitne prostorije.

Nalijepite identifikacijske naljepnice na sve ispitne materijale koje ste dobili u sigurnosnoj vrećici.

Ispit traje **150** minuta bez stanke.

Zadatci se nalaze u dvjema ispitnim knjižicama. Redoslijed rješavanja birajte sami.

Dobro rasporedite vrijeme kako biste mogli riješiti sve zadatke.

Ispred svake skupine zadataka uputa je za rješavanje. Pozorno je pročitajte.

Možete pisati po listu za koncept, ali se njegov sadržaj neće bodovati.

Na 2. stranici ove ispitne knjižice prikazan je način označavanja odgovora i načini ispravljanja pogrešaka. Pri ispravljanju pogrešaka potrebno je staviti paraf (isključivo skraćeni potpis, a ne puno ime i prezime).

Upotrebljavajte isključivo kemijsku olovku kojom se piše plavom ili crnom bojom.

Kada riješite zadatke, provjerite odgovore.

Želimo Vam mnogo uspjeha!

Ova ispitna knjižica ima 12 stranica, od toga 1 praznu.

I. Zadatci višestrukoga izbora

U sljedećim zadacima od više ponuđenih odgovora samo je **jedan** točan.
Točne odgovore morate označiti znakom X na listu za odgovore.
Točan odgovor donosi jedan bod.

1. Mitski heroj Heraklo susreo je na raskrižju dvije žene: Aretu i Kakiju.
Što na tome raskrižju simbolizira Areta?

A. Životni put slave
B. Životni put vrline
C. Životni put poroka
D. Životni put bogatstva

(1 bod)

2. U kojoj je od navedenih rečenica izraženo „zlatno pravilo“?

A. Ljubi i čini što hoćeš.
B. Tko tebe kamenom, ti njega kruhom.
C. Ne ubijaj i ne povređuj nijedno živo biće.
D. Sve što želite da ljudi vama čine, činite i vi njima.

(1 bod)

3. Koja od navedenih rečenica **ne izražava** moralni sud?

A. Dobro je činiti dobro.
B. Svakomu treba dati prema zaslugama.
C. Moralni je sud vrsta vrijednosnoga suda.
D. Moralni obzir treba imati prema svim bićima.

(1 bod)

4. Koju vrstu ljubavi označava pojam agape?

A. erotsku ljubav
B. ovisničku ljubav
C. posesivnu ljubav
D. nesebičnu ljubav

(1 bod)

5. Pozorno pročitajte tekst.

U više od četrdeset zemalja poligamija je uobičajen i moralno prihvatljiv oblik bračne zajednice. U drugim kulturama bračna zajednica s isključivo jednim partnerom smatra se moralno prihvatljivom.

Kako se naziva stajalište prema kojemu su oba stajališta iz navedenoga teksta moralno prihvatljiva?

- A. kulturni relativizam
- B. kulturni imperijalizam
- C. kulturni univerzalizam
- D. kulturni hegemonizam

(1 bod)

6. Kako se naziva vrsta diskriminacije na primjeru prakse nekih poslodavaca da **ne zapošljavaju** žene u dobi od 24 do 32 godine zbog bojazni da će otići na rodiljni dopust?

- A. rasna diskriminacija
- B. etnička diskriminacija
- C. neizravna diskriminacija
- D. opravdana diskriminacija

(1 bod)

7. Koji od navedenih pojmova označava nesebično ponašanje čiji je cilj dobrobit drugoga, bez očekivanja ikakve protuusluge ili naknade?

- A. altruizam
- B. hedonizam
- C. voluntarizam
- D. perfekcionizam

(1 bod)

8. Koje od navedenih prava pripada ljudskim pravima druge generacije?

- A. pravo na mir
- B. pravo na život
- C. pravo na zdrav okoliš
- D. pravo na obrazovanje

(1 bod)

Etika

9. Kako se naziva etičko stajalište koje isključuje svaki oblik primjene sile i nasilja, osuđuje rat bez obzira na razloge i ciljeve te se zalaže za mirno rješavanje sukoba?

- A. pacifizam
- B. militarizam
- C. patriotizam
- D. nacionalizam

(1 bod)

10. U koju se vrstu povrede dostojanstva zaposlenika na radnome mjestu mogu ubrojiti uvredljivi komentari s obzirom na nečiji spol?

- A. u rasizam
- B. u seksizam
- C. u nepotizam
- D. u nacionalizam

(1 bod)

11. Koji je od navedenih argumenata presudan za stajalište da čovjek treba imati moralne obzire prema životinjama?

- A. Životinje imaju sposobnost patnje.
- B. Životinje imaju sposobnost prilagodbe.
- C. Životinje imaju sposobnost preživljavanja.
- D. Životinje imaju sposobnost razmnožavanja.

(1 bod)

12. Pozorno pročitajte rečenicu.

Radi tako da maksima tvoje volje uvijek može vrijediti ujedno kao načelo općega zakonodavstva.

Koji je filozof formuirao etički zahtjev na način naveden u rečenici?

- A. Aristotel
- B. Immanuel Kant
- C. Jeremy Bentham
- D. John Stuart Mill

(1 bod)

13. Što je od navedenoga moralna vrlina?

- A. rječitost
- B. spretnost
- C. darežljivost
- D. muzikalnost

(1 bod)

14. Koja od navedenih tvrdnja najbolje opisuje temeljno načelo konzekvencijalizma?

- A. Moralno djelovanje utemeljeno je u djelovanju iz dužnosti.
- B. Moralno su ispravni postupci koji imaju dobre posljedice.
- C. Dobro djelo ovisi o karakternim osobinama čovjeka koji ga čini.
- D. Osnovni je motiv ljudskoga djelovanja usavršavanje samoga sebe.

(1 bod)

15. Kako se naziva etičko stajalište prema kojemu se u djelovanju treba voditi načelom postignuća najveće moguće sreće najvećega broja ljudi uključenih u djelovanje?

- A. antropocentrizam
- B. deontologija
- C. perfekcionizam
- D. utilitarizam

(1 bod)

16. Kako se naziva stajalište prema kojemu moralne vrijednosti isključivo ovise o osobnim stavovima pojedinaca?

- A. etički relativizam
- B. etički skepticizam
- C. etički objektivizam
- D. etički univerzalizam

(1 bod)

17. Pozorno pročitajte rečenicu.

Djelovanje je etički opravdano ako povećava ukupan užitak članova zajednice, tj. ako smanjuje ukupan zbroj boli.

Koji je filozof zagovarao načelo u navedenoj rečenici?

- A. Aristotel
- B. Immanuel Kant
- C. Jeremy Bentham
- D. Platon

(1 bod)

II. Zadaci kratkoga odgovora

U sljedećim zadacima odgovorite kratkim odgovorom (riječju, s nekoliko riječi ili jednostavnom rečenicom).
Odgovore upišite **samo** na predviđeno mjesto u ovoj ispitnoj knjižici.
Točan odgovor donosi jedan bod.

18. Kako se naziva osjećaj krivnje koji se pojavljuje kao posljedica spoznaje da smo učinili nešto loše ili smo propustili učiniti nešto dobro?

(1 bod)

19. Kako se naziva etičko i političko stajalište prema kojemu se unutar iste političke zajednice priznaju jednaka vrijednost i ravnopravnost različitih kultura?

(1 bod)

20. Koja vrsta političkoga poretka pretpostavlja sudjelovanje svih članova zajednice, tj. vladavinu naroda izravnim sudjelovanjem ili posredno putem izabranih predstavnika?

(1 bod)

21. Kako se naziva vrsta primijenjene etike koja proučava i vrednuje moralne norme, dužnosti i načela pojedinih struka?

(1 bod)

Etika

- 22.** Kako se naziva stajalište u bioetici prema kojemu ljudi imaju moralne dužnosti jedino prema drugim ljudima, ali ne i prema drugim živim bićima?

(1 bod)

- 23.** Kako se naziva etički pristup prema kojemu je užitak osnovni motiv, načelo i svrha ljudskoga djelovanja?

(1 bod)

III. Zadatci produženoga odgovora

U sljedećim zadatcima odgovorite s nekoliko rečenica, jasno i sažeto, usmjeravajući se na ono što je bitno za zadatak.

Odgovor upišite **samo** na predviđeno mjesto u ovoj ispitnoj knjižici.

Točan odgovor donosi jedan bod.

24. Objasnite što podrazumijeva pojam korupcije.

(1 bod)

25. Objasnite pojam etičkoga skepticizma.

(1 bod)

Prazna stranica